

Rok akademicki: 2020/2021

ID zajęć: 536492

ETAP: Semestr zimowy

Informacje ogólne:

Prowadzący: dr Monika Dacka

Organizator: Wydział Nauk Społecznych
Instytut Psychologii

Liczba godzin tygodni / semestr: 1 / 15

Jezyk wykładowy: Język polski

Kierunek studiów: Psychologia (stacjonarne jednolite magisterskie)

Lokalizacja w planach rocznych: Rok II - Semestr 3

Punkty ECTS: 3

Forma zaliczenia: Egzamin

Cele przedmiotu:

- C1 - Przedstawienie obecnego stanu wiedzy dotyczącego rozwoju dzieci i młodzieży, z uwzględnieniem specyfiki kształtowania się rozwoju poznawczego, emocjonalnego, społecznego, moralnego, osobowego oraz zmian w zakresie realizowanych form aktywności.
- C2 - Przedstawienie zasad metodologii badań nad rozwojem oraz podstawami diagnostyki rozwoju dzieci i młodzieży.

Wymagania wstępne:

- W1 - Podstawowa wiedza o rozwoju dzieci i młodzieży
- W2 - Zainteresowanie metodologią i badaniami nad rozwojem dzieci i młodzieży

Efekty kształcenia dla przedmiotu:

WIEDZA

K_W01 Student ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę na temat rozwoju dzieci i młodzieży uwzględniając różne konteksty społeczne oraz czynniki odpowiedzialne za stymulowanie lub utrudnianie rozwoju. Dysponuje pogłębioną wiedzą na temat roli podstawowych środowisk (rodzina, rówieśnicy, szkoła, media masowe) i ich znaczenia dla funkcjonowania dziecka i adolescenta.

K_W08 Posiada podstawową wiedzę na temat procesów poznawczych, emocjonalnych, motywacyjnych i społecznych. Zna podstawowe pojęcia, potrafi wskazać uwarunkowania zachodzących procesów oraz wymienić współczesne osiągnięcia badań z tego zakresu.

K_W09 Ma uporządkowaną wiedzę w zakresie teorii, badań oraz prawidłowości rozwoju dzieci i młodzieży. Zna stosowaną terminologię.

K_W15 Zna oraz rozumie zasady etyki zawodowej psychologa w kwestii prowadzenia badań naukowych i postępowania diagnostycznego u dzieci i młodzieży. Jest świadomy problemów etycznych jakie towarzyszą badaniom nad rozwojem dzieci i młodzieży.

UMIĘJĘTNOŚCI

K_U01 Potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii do prowadzenia analiz i interpretacji zachowań dzieci i młodzieży.

K_U04 Potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności, korzystając z różnych źródeł informacji (w języku obcym i rodzimym) i nowoczesnych technologii (ICT) oraz szanuje zasady własności intelektualnej.

K_U10 Wykazuje umiejętność krytycznej oceny przydatności metod i procedur.

K_U11 Zachowuje zasady i normy etyczne w badaniach naukowych i w procesie diagnostycznym dzieci i młodzieży.

KOMPETENCJE SPOŁECZNE (POSTAWY)

K_K01 Student jest świadomy zachodzących zmian w sferach i funkcjach psychicznych rozwoju dzieci i młodzieży.

K_K04 Jest przekonany o potrzebie wspierania dzieci i młodzieży w zakresie kompetencji psychospołecznych. Dostrzega potrzebę odpowiedzialnego popularyzowania wiedzy z zakresu psychologii.

Metody dydaktyczne:

- Wykład konwencjonalny (tradycyjny)
- Wykład z prezentacją (pokazem)
- Metody problemowe

Kryteria oceny i sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia:

Egzamin pisemny uwzględniający treści wykładów oraz literaturę podstawową i uzupełniającą.

WIEDZA:

ocena niedostateczna: brak elementarnej wiedzy na temat rozwoju dzieci i młodzieży w różnych kontekstach społecznych oraz czynników stymulujących/utrudniających ten rozwój; brak elementarnej wiedzy na temat roli podstawowych środowisk (rodzina, szkoła, media masowe, rówieśnicy, praca) dla funkcjonowania dziecka i adolescenta; nie znajomość terminologii i elementarnej wiedzy z zakresu procesów poznawczych, emocjonalnych i motywacyjnych oraz ich wzajemnych powiązań w rozwoju dzieci i młodzieży; nie znajomość różnorodnych uwarunkowań procesów rozwojowych i badań w tym zakresie;

Opis zajęć: Psychologia rozwojowa dzieci i młodzieży (PWJŻ) (wykład)

ocena dostateczna: student posiada elementarną wiedzę na temat rozwoju dzieci i młodzieży w różnych kontekstach społecznych oraz czynników stymulujących/utrudniających ten rozwój oraz elementarną wiedzę na temat roli podstawowych środowisk (rodzina, szkoła, media masowe, rówieśnicy, praca) dla funkcjonowania dziecka i adolescenta; zna terminologię i posiada podstawową wiedzę na temat procesów poznawczych, emocjonalnych i motywacyjnych oraz ich wzajemnych powiązań w funkcjonowaniu dziecka; rozumie podstawowe uwarunkowania procesów rozwojowych oraz zna współczesne osiągnięcia badań w tym zakresie;

ocena dobra: student posiada dobrą wiedzę na temat rozwoju dzieci i młodzieży w różnych kontekstach społecznych oraz czynników stymulujących/utrudniających ten rozwój; posiada wiedzę na temat roli podstawowych środowisk (rodzina, szkoła, media masowe, rówieśnicy, praca) dla funkcjonowania dziecka i adolescenta; dobrze zna terminologię i posiada dobrą wiedzę na temat procesów poznawczych, emocjonalnych i motywacyjnych oraz ich złożonych wzajemnych powiązań dla funkcjonowania dziecka i adolescenta; rozumie różnorodne uwarunkowania procesów rozwojowych oraz zna współczesne osiągnięcia badań w tym zakresie;

ocena bardzo dobra: student posiada pogłębioną wiedzę na temat rozwoju dzieci i młodzieży w złożonych kontekstach społecznych oraz roli czynników stymulujących/utrudniających ten rozwój; student posiada wiedzę i zdolność samodzielnej analizy środowisk (rodzina, szkoła, media masowe, rówieśnicy) i ich roli w funkcjonowaniu dzieci i młodzieży; dobrze zna terminologię i posiada dobrą wiedzę na temat procesów poznawczych, emocjonalnych i motywacyjnych oraz ich złożonych wzajemnych powiązań w funkcjonowaniu dziecka i adolescenta; rozumie i samodzielnie ujmuje różnorodne uwarunkowania procesów rozwojowych oraz zna współczesne osiągnięcia badań w tym zakresie.

UMIĘJĘTNOŚCI:

ocena niedostateczna: student nie potrafi samodzielnie zdobywać wiedzy korzystając z różnych źródeł informacji (w języku rodzimym) i nowoczesnych technologii (ICT) oraz szanując zasady własności intelektualnej; nie umie również wykorzystać wiedzy z zakresu psychologii do prowadzenia analiz i interpretacji zachowań dzieci i młodzieży; nie potrafi krytycznie ocenić przydatności stosowanych metod i procedur;

ocena dostateczna, dobra i bardzo dobra: student potrafi w elementarnym/dobrym/bardzo dobrym stopniu samodzielnie zdobywać wiedzę korzystając z różnych źródeł informacji (w języku rodzimym) i nowoczesnych technologii (ICT) oraz szanując zasady własności intelektualnej; potrafi wykorzystać wiedzę z zakresu psychologii do prowadzenia analiz oraz interpretowania zachowania dzieci i młodzieży; umie krytycznie ocenić przydatność metod i procedur.

KOMPETENCJE SPOŁECZNE:

ocena niedostateczna: student nie jest świadomy zachodzących zmian w sferach i funkcjach psychicznych rozwoju dzieci i młodzieży;

ocena dostateczna/dobra/bardzo dobra: student ma podstawową/dobłą/bardzo dobrą świadomość zachodzących zmian w sferach i funkcjach psychicznych rozwoju dzieci i młodzieży; posiada przekonanie o potrzebie wspierania dziecka i adolescenta w aspekcie jego kompetencji psychospołecznych.

Treści programowe przedmiotu:

Teoretyczne i metodologiczne podstawy badań i diagnozy rozwoju dzieci i młodzieży.

Zagadnienia teoretyczne – z zakresu psychologii rozwoju dzieci i młodzieży.

Uwzględnienie specyfiki poszczególnych obszarów rozwoju:

- poznawczego (m.in. koncepcja J. Piageta, L. Wygotskiego, zmienne, niezienne struktury poznawcze, dziecięce teorie umysłu, myślenie symboliczne, rozwój np. pojęcia śmierci)
- emocjonalno-społecznego (rozwój i specyfika kształtowania się przywiązania w wybranych teoriach, uwarunkowania przywiązania, metody badań przywiązania)
- osobowego (rozwój pojęcia Ja, kształtowanie się samowiedzy, samooceny i samoregulacji u dzieci i młodzieży, rozwój tożsamości u adolescentów)
- moralnego (związek rozwoju moralnego z rozwojem intelektualnym, stadia rozwoju moralnego w ujęciu J. Piageta, L. Kohlberga)
- podstawowe formy aktywności dzieci i młodzieży w rozwoju

Metodologia badań nad rozwojem.

- metody stosowane w badaniach z zakresu psychologii rozwojowej dzieci i młodzieży
- problemy etyczne badań nad rozwojem dzieci i młodzieży.

Literatura:

Literatura podstawowa

1. Bee H. (2004). Psychologia rozwoju człowieka. Poznań: Wydawnictwo Zyska i S-ka.
2. Bowlby J., Holmes J. (2007). Teoria przywiązania. Gdańsk: Wydawnictwo GWP.
3. Czerwińska-Jasiewicz M. (2015). Psychologia rozwoju młodzieży w kontekście biegu ludzkiego życia. Warszawa: Wydawnictwo Difin.
4. Hoffman M.L. (2006). Empatia i rozwój moralny. Gdańsk: Wydawnictwo GWP.
5. Oleszkowicz A., Senejko A. (red.). (2013). Psychologia dorastania. Zmiany rozwojowe w dobie globalizacji. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
6. Shaffer D.R., Kipp K. (red.). (2015). Psychologia rozwoju. Od dziecka do dorosłości. Gdańsk: Wydawnictwo Harmonia Universalis.
7. Trempała J. (red.). (2011). Psychologia rozwoju człowieka. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Literatura uzupełniająca

1. Brzezińska A. (red.). (2005). Psychologiczne portrety człowieka. Praktyczna psychologia rozwojowa. Gdańsk: Wydawnictwo GWP.

Opis zajęć: Psychologia rozwojowa dzieci i młodzieży (PWJŻ) (wykład)

2. Greenspan S.I., Benderly B.L. (2000). Rozwój umysłu. Emocjonalne podstawy inteligencji. Poznań: Wydawnictwo Rembis.
3. Przetacznik-Gierowska M., Tyszkowa M. (1996). Psychologia rozwoju człowieka. T.1. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
4. Piaget J. (2006). Jak sobie dziecko wyobraża świat? Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
5. Vasta R., Haith M.H., Miller S.A. (1995). Psychologia dziecka. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.